

Medicinalrådet Sakari Alhopuro:

”Meningen med livet är att hjälpa andra”

– Vad är meningen med livet? Som läkare har jag ofta tänkt att meningen med livet är att hjälpa andra, säger stiftelsens grundare **Sakari Alhopuro**.

Åren 1962–63 var Alhopuro utbyteselev i Michigan i USA. På den främmande kontinenten blev hans hjältar Martin Luther King och John F. Kennedy, vars inaugurationstal gjorde stort intryck på den unge Alhopuro.

– I sitt tal uttalade Kennedy de berömda orden: ”Fråga inte vad ert land kan göra för er utan vad ni kan göra för ert land.” Jag tycker att det fortfarande är en bra levnadsregel för många av oss, säger Alhopuro.

Viljan att hjälpa påverkade också Alhopuros karriärval. Efter utbytesåret beslutade den naturvetenskapligt intresserade unge mannen att söka in till medicinska fakulteten vid Åbo universitet, eller läkarskolan som han själv säger.

Valet av bransch visade sig vara rätt, och under studietiden blev Alhopuro också intresserad av forskarbanan. Han berättar att han redan som barn funderade på varför nosen hos vissa hundar är lång och platt hos andra. Vad är det som reglerar skallens tillväxt?

– Under studietiden, vid forskningsinstitutet vid Invalidstiftelsens ortopediska sjukhus, började jag undersöka vilka faktorer som reglerar skallens tillväxt. Efter disputationen skulle jag gärna ha fortsatt min forskning om läpp- och gomspalt, men jag fick inte tillräcklig finansiering för det. Det kan hända att mitt smala forskningsområde delvis gjorde det svårare att få finansiering, berättar Alhopuro.

(väliotsikko)

Stöd till unga forskare

– Åbo universitet gav mig en bra utbildning för läkaryrket. De kunskaper jag fick därifrån har satts på prov i många olika situationer under livets gång. De har hjälpt mig att klara av svåra lägen, till exempel tsunamin i Thailand 2004, berättar Alhopuro, som då stannade kvar och hjälpte tsunamioffren tillsammans med sin familj.

Medicinalråd Alhopuro är tacksam för den utbildning han har fått och vill nu bidra till att säkra framtiden för högkvalitativ undervisning och forskning genom sin stiftelse.

– Jag önskar att allt fler skulle ha tillgång till undervisning av hög kvalitet och att det ska finnas skickliga läkare i Finland också i framtiden. Det är viktigt att stödja unga forskare, eftersom de besitter den senaste kunskapen och är väldigt entusiastiska. Det behövs också finansiering för forskning inom snäva specialområden, säger Alhopuro.

Redan innan Alhopuro grundade stiftelsen var han med om att utveckla verksamheten vid medicinska fakulteten vid Åbo universitet. Alhopuro ville bland annat att undervisning i ekonomi och ledarskap skulle tas med i läkarutbildningen.

– I utbildningen ingick ingen undervisning i ekonomi, trots att också läkarnas arbete kräver allt större insikter i ekonomiska frågor. Därför föreslog jag att en professur i hälsoekonomi skulle inrättas vid Åbo universitet, och fick således vara med om att finansiera den första heltidsprofessuren i hälsoekonomi i Finland – och senare också den professur i produktionsekonomi inom hälsovårdsbranschen som inrättades i Finland.

(väliotsikko) Från
läkare till företagare

Även Sakari Alhopuro har behövt ekonomiskt kunnande och ledarförmåga under sin karriär, då han i cirka 40 år drev Läkarstationen Pulssi, som sysselsatte över 500 personer.

– Eftersom jag inte fick möjlighet att tjäna mitt levebröd som forskare, måste jag fundera på andra alternativ. Därför beslöt jag och min vän **Kari Aitasalo** oss för att grunda en läkarstation i Åbo, berättar Alhopuro om Pulssis tidiga historia med en glimt i ögat.

Snart gick en växande skara kurskamrater med i läkarstationens verksamhet, och småningom också andra läkare.

– Under den första tiden behandlade jag och Kari alla patienter och alla slags åkommor. Vår arbetsbeskrivning avgränsades ändå i takt med att fler duktiga specialistläkare kom med i verksamheten. Till sist blev Kari ögonspecialist och ögonkirurg medan jag blev chef på heltid.

Alhopuro berättar att han först var skeptisk till att bli chef eftersom han inte hade någon lämplig utbildning för uppgiften.

– Jag hade studerat till läkare, och under utbildningen fick vi inte lära oss någonting om ekonomi eller ledarskap. Min ledarutbildning fick jag inom programmet för ledarskapsutbildning vid Helsingfors handelshögskola. Den var verkligen till stor nytta.

Alhopuro, som tog emot det riksomfattande företagarpiset 1991, lyckades styra sitt företag genom tre djupa lågkonjunkturer och få det att växa till ett av Finlands största privatägda läkarcentral-sjukhus.

– Vid Pulssi arbetade cirka 250 mottagande läkare och 300 övriga anställda. Alla anställda vid Pulssi har bidragit till företagets framgångshistoria, säger Alhopuro.

Den framgångsrika entreprenören Alhopuro är också känd som en aktiv förespråkare för företagande. År 2015 gjorde Alhopuro en donation till Företagarna i Finland. Genom donationen har man redan bekostat utbildningar inom företagande för nästan 10 000 lärare eller lärarstuderande. Impulsen till att finansiera projektet kom från en diskussion med republikens president **Sauli Niinistö**.

– Presidentens främsta oro var då marginaliseringen av unga män. Vi förmodade att det fanns många orsaker till marginaliseringen. En av dem torde vara att det inte finns tillräckligt med arbetsplatser för unga.

Alhopuro berättar att han har funderat varför så få unga väljer att bli företagare.

– I Finland finns det mycket färre unga företagare än till exempel i Sverige eller USA. Orsaken till vår låga vilja att bli företagare kan vara att man i Finland inte på någon utbildningsnivå har lärt ut något om företagande eller företagandets betydelse för samhället. Nu är situationen redan mycket bättre.

(väliotsikko)

Från företagare till vetenskapsmecenat

Som motvikt till arbetet brukar Alhopuro bege sig ut i naturen, oftast med en kamera.

– I naturen blir man lugn och får tillbaka sina krafter. Men under de senaste åren har jag också blivit bekymrad under mina vistelser i naturen: den snabba förändringen i naturens mångfald har blivit mycket konkret synlig när jag har rest omkring med kameran i Åbo skärgård, Kuusamo och Utsjoki i Lappland.

Som vanligt nöjde sig Alhopuro inte med att bara beklaga situationen utan började söka en lösning på problemet. Sommaren 2018 var han med om att inrätta tre nya professorer vid Åbo universitet för forskning om biodiversitet.

– På Sjalö inrättades en professur för Skärgårdshavet som fokuserar på havs- och fästingforskning, i Utsjoki inrättades en professur i subarktisk ekologi för forskning om hur klimatuppvärmningen påverkar naturen och vid Åbo universitet inrättades en professur i biodiversitetsforskning.

Alhopuro har finansierat fästingforskningen vid Åbo universitet redan innan professuren för Skärgårdshavet inrättades. Alhopuro anser att forskning om fästingar, deras utbredning och vilka sjukdomsalstrare de sprider är särskilt viktig.

Tack vare donationer från Alhopuro och stiftelsen Jane och Aatos Erkko har Åbo universitet nu världens största fästingmaterial och ett stort antal unga, begåvade forskare som redan har lärt sig mycket nytt om fästingarna och deras utbredning.

– Deltagandet i Åbo universitets verksamhet har bara stärkt min uppfattning om hur stort behov unga och begåvade forskare har av att få finansiering för sin forskning. Vi har inte råd att låta deras kompetens gå förlorad, säger Alhopuro.

(väliotsikko)

Stöd också till konsten

Den stiftelse som Alhopuro grundade i oktober 2019 stöder i första hand högkvalitativ medicinsk forskning och forskning om biodiversitet. Stiftelsens mål är dessutom att främja företagsekonomiskt kunnande, företagande, kultur och det finländska samhällets välfärd.

– Precis som forskare har också unga konstnärer ofta svårt att få finansiering för sitt arbete, i synnerhet i början av sin karriär. Det kan hända att många har hoppat av konstnärsbanan för att de inte fick tillräckligt med stöd – mentalt eller ekonomiskt – när det behövdes, säger Alhopuro.

Den konstitresserade vetenskapsmecenaten vill påminna om att konstnärer genom sina verk kan ta ställning till många samhällsliga teman och tala om viktiga frågor.

– Jag tror att man som konstnär går igenom en likadan tillväxtprocess som i andra yrken, till exempel läkaryrket. Läkarskolan pågår i många år delvis för att den studerande ska lära sig vad det innebär att arbeta som läkare. Det handlar inte bara om kunskaper och färdigheter, utan om hela kulturen kring att hjälpa människor.

Förutom av konst berättar Alhopuro att han ända sedan barnsben varit intresserad av fotografi.

– Jag tog mina första fjärilsfoton när jag var mycket ung, men intresset tog fart på allvar först i vuxen ålder. Jag har haft flera utställningar med naturfoton och fotograferar gärna fortfarande.

Men är naturfotografi konst, frågar Alhopuro och svarar i samma andetag:

– **Hannu Hautala** fick Pro Finland-medaljen, och den tilldelas bara konstnärer. Jag anser att det visade att Hannu Hautala är konstnär och att även naturfotografi kan vara konst, säger Alhopuro, som utöver allt som sägs ovan också kan kallas naturfotograf.